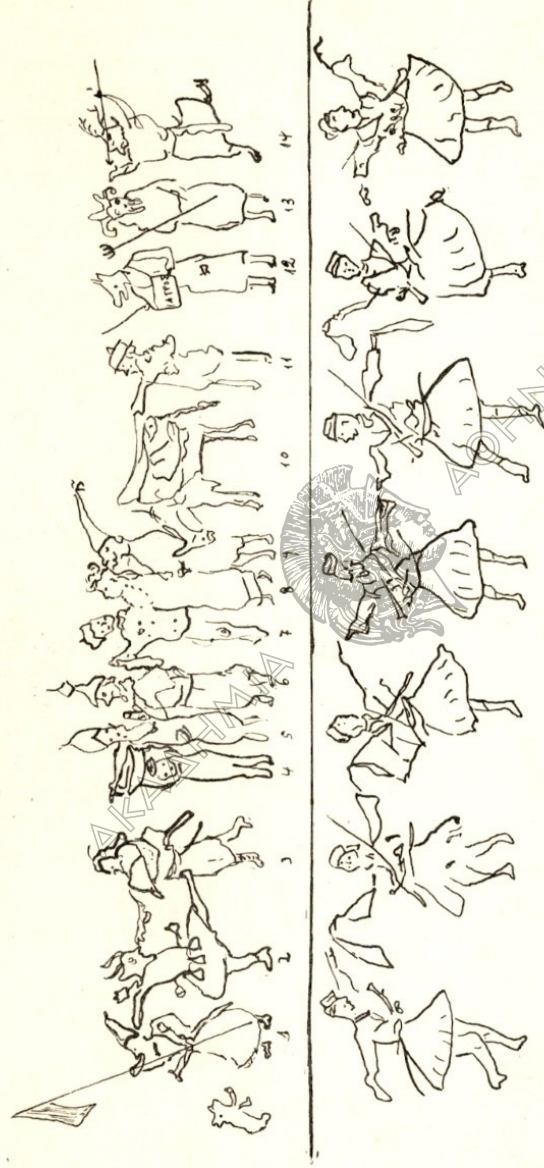

1) Πιτεράδες

Διάφοροι έορταί έχουνται ίσως σχέσεις με τας αρχαίας Διονυσιακάς τοιαύτας, έτελούντο εις μερικά χωρία της Βορείου Θράκης, ως τὰ άναστενάρια, πιτεράδες, χούχουτι. Τὰ μὲν άναστενάρια παρέμειναν μέχρι τοῦ 1910 εις διάφορα χωρία της περιφέρειας Όργας, Κωστή, Προθίβο, Πινακά, Άγ. Ίωάννη κλπ., οἱ δὲ πιτεράδες εις Τρουλιά, Σαμάκοβο καὶ οἱ χούχουτοι εις Άγ. Στέφανον.

Οἱ Πιτεράδες έωρτάζοντο τὴν Δευτέραν της Τυρινής. Έσχηματίζετο ὄμιλος μετεμφισμένων, οἵτινες έβαφον τὰ πρόσωπά των με φοῦμον ἢ λευκὴν σκόνιν, φοροῦντες σχισμένα γυναικεῖα φορέματα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ. Ἡ επίσημος τελετὴ της ένδυμασίας έγένετο εις ὠρισμένον μέρος· πολὺ πρὶν έπρομηθεύοντο τὰ νέα άστεῖα μέσα, τὰ ὁποῖα θά έπροξενούσαν νέαν πρόδοον. Ὁ πρῶτος πού έξήρχετο κρατοῦσε στὰ χέρια του μακρὺ δόρυ στὸ ὁποῖο ἦτο κρεμασμένον ένα κουρέλι, βουτιγμένο σὲ άκάθαρτο νερό (σφούγκια). στη ζώνη έφερε μεγάλη ξύλινη μάχαιρα καὶ στὸ άριστερὸ κρατοῦσε ένα βωδινὸ κέρατο, ὡς αὐλόν, τὸ ὁποῖον παρήγαγε ὀξειαν φωνήν, ὡς τὰ σημερινὰ γκλάξον τῶν αὐτοκινήτων. Εἰς τὴν εμφάνισίν του οἱ γαβριάδες έξέβαλλον οὐρανομήκεις κραυγάς, με τὸ παρατεταμένον εεεε... Δεύτερος έξήρχετο ὁ κουδουνάς, με τὰ μεγάλα κουδούνια λογῆς κοπῆς· αὐτὸς προηγείτο της πομπῆς χορεύων έπίτιδες, ὥστε ν' άκούωνται ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὰ κουδούνια καὶ νά διαλύη τὸν κόσμον. Στην κεφαλὴν του έφερε κέρατα τράγου. Άκολουθῶς έξήρχετο ἡ gaida πού έρύθμιζε τὸν συνηθισμένον σκοπὸν (πιτεράδικο) «dilinididi μωρί dilindidii» ὁ ὁποῖος δέν άλλαζε καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν Κατόπιν έξήρχοντο τὰ μποχτσαλίκια· στὰς κεφαλὰς των έφερον είδος κανίστρων, ἀπὸ κατώτερον χόρτον, περιέχοντα τὰ νυφικά ντουζένια, ἦτοι τὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα δέν ἦσαν ἄλλο παρά... Ἡκολούθουν ὁ γαμβρός καὶ ἡ νύφη, ὁ μὲν κρατοῦσε άρμάθα καρούλια με τὸ μουστάκι στριμμένο, ἡ δὲ νύφη (άνδρας καὶ αὐτή, μετεμφισμένος σὲ γυναῖκα) εἶχε τὸ πρόσωπό της βαμμένο κόκκινο καὶ

1. 'Ο πρώτος ό όποϊός έσύριζε διά κέρατος. 2. 'Ο κουδουνάς. 3. 'Ο Γάϊτατής. 4. Παιδι πού κρατεί κα-
λάθι στό κεφάλι πού περιέχει τά νυφικά. 5. 6. Οι άσχηγοί τής πομπής. 7. 'Ο γαμβρός κρατών κομβολόγι
άπό καρούλια. 8. 'Η νύφη. 9. Παράγαμβρος. 10. Τα προικιά τής νύφης. 11. 'Ο ξεοκονιστής. 12. 'Ο Ιατρός.
13. 'Ο Πάν. 14. Τραγέλαφος.
'Η κάτω σειρά. Σειμένιδες.

σιγοπερπατούσε, κορδωμένη και τεντωμένη, άκουμπώντας στο μπράτσο του παράγαμβρού της, ό όποιος κρατούσε στημένη λεμονόκουπα και της έδιδε νά μυρίση, διά νά μή λιποθυμήση από την ντροπή της.

Γαΐδατζης.

Τήν όλη πομπή έκλιναν τά προικιά της ύφης, φορτωμένα στο γαΐδαρο, ράκη, ξεζιγαρισμένα μαξιλάρια, τά όποια ένας κοντός με τη γλίτζα τά ξεσκόνιζε συνεχώς «πίσου μασκαράδες! σκόνετε τά προικιά της ύφης π' έχσε τό βλέμμα τς νά τά κεντίσ' !!!»

Ή πομπή ξεκινούσε από την πλατεία του χωριού, έκαμνε τόν γύρο και έφθανε πάλι στο ίδιο μέρος. Σε κάθε σταθμό έβγαζαν λόγο και προφήτευαν τά μέλλοντα και παρίστανον διάφορα κωμικά και χυδαία. Αλλοίμονον άν κανείς παρεκτρέπετο, άνδρας ή γυναίκα' είχαν στιχουργήσει και τό σχετικό τραγούδι, ότι έπρεπε νά πιάση τά βουνά, νά φύγη από τά μάτια τών συνανθρώπων, άν δέ γυναίκα, νά κρυφθή στο σπίτι χρόνια όλόκληρα. Τά τραγούδια των ήσαν χυδαία, συντεταγμένα με τέχνη από τόν άρχηγόν Πουσκεφτή Μαλακού και τόν Θ. Μά-
 (1) 1) Ήσαν τόσον κωμικοί, πού μπορούσε νά σκάση κανείς από τά γέλια. Κατά την διαδρομήν προσεκάλουν τά πλήθη νά παρευρεθοούν στην τελετή της πλατείας. Τό τί έγίνετο εκεί δέν περιγράφεται. Τέλος ό άρχηγός περιτριγυρισμένος από όλους τούς μετεμφισμένους, ανέβαινε στο τραπέζι, προφήτευε τόν καιρόν, την έσοδεία, και έδιωχνε τά κακά πνεύματα.

2) Σεϊμένιδες

Οί Σεϊμένιδες ήταν ως είδος εύζωνικά ντυμένοι. Μέρες πιό μπροστά από την Δευτέρα της Τυρινής, προμηθεύονταν από τά νοικοκυρόσπιτα τά απαιτούμενα διά την ένδυμασίαν τους. Αύτή άπετελεΐτο από λευκό πτυχωτό φουστάνι, μισοφούστανο και μισοφόρια (τσεγιζού) προίκας, καμιζόλες άσπρες με κάτασπρα μανίκια και

1) Άστέιοι γελωτοποιοί άποθανόντες περί τά 1906—8 εις ηλικίαν 55—60 έτών. Τό Πουσκεφτης ίσως νά εΐνε παραφθορά τοϋ έπισκέπτης.

μπλέτες ραβδωτές στις πλάτες. Στη μέση φορούσαν δερμάτινη άρματοθήκη από ταλατίνι, όλοκαίνουργια, με χρυσά κουμβιά γεμάτη, λογής κοπής μαχαίρια, δίκοπα, στιλέτα, κρομυδωτές κουμπούρες, άσημοκεντημένες διμούτσινες πιστόλες και από ένα καμπυλωτό γιαταγάνι κουλακλίδι και φιλιδισένιο, σκαλισμένα με συντέφια και πετράδια. Οι Πιτεράδες ήσαν κατωτέρας κοινωνικής τάξεως, ενώ οι Σεϊμένιδες ήσαν όλοι βοσκοί. Έτσι στολισμένοι με τὰ παρδαλά χρώματα, γυρνοῦσαν και αυτοί την δευτέραν της Τυρινής, όλο τὸ χωριό, και τὰ νοικοκυρόσπιτα τούς κερνοῦσαν πῖλινο (κρασί) και τυρί. Ήταν ἔθιμο, όσο τυρί βρίσκουνταν στους κάδους ἢ στα άσκια ἔπρεπε την Τυρινή νὰ καταναλωθῇ, άλλοιότικα θὰ τὸ πετοῦσαν την Σαρακοστή (ποιός θὰ τὸ ἔτρωγε; άφοῦ και ὁ γιατρός άν ὀριζε στὸν άσθενῆ γάλα και τύχαινε νὰ εἶνε Σαρακοστή, προτιμοῦσαν νὰ πεθάνῃ παρά νὰ χάλασῃ την Σαρακοστή). Γι' αὐτὸ ἔβλεπε κανεὶς ἀπὸ πολλά σπίτια νὰ τὸ βγάζουν σὲ δίσκους άκόμη και σὲ άσκια νὰ τὸ μοιράζουν μ' εὐχές «και τοῦ χρόνου». Στὸν ὦμο ἔφεραν δπλα σουλτάτα, σισανέδες, καβάλια, καρυοφιλία ἢ δίκανα. Ὁ χορός των γίνονταν με χάρι και ἦταν τοποθετημένοι κατ' άνάστημα. Ήταν σοβαροὶ και χυδαιότητες δὲν ἔπιτρέπονταν· περισσότερο αὐτοὶ κρατοῦσαν την τάξι και ἔπενεβαιναν σὲ τυχὸν παρεξηγήσεις. Εἶχαν άκόμη τὸ δικαίωμα νὰ τεμαχίσουν άνθρωπο ἐκείνη την ἡμέρα, χωρίς νὰ τούς κάνουν δίκη. Γενικά ὁμῶς δὲν ἐγίνονταν ἔκτροπα, καθένας κρατοῦσε τὴ θέσι του. Τῆς πομπῆς προηγεῖτο ἡ γάϊδα, τῆς ὁποίας σκοπὸς ἦταν ἴδιος με τὸ dili - dili, άλλά με άργότερο χρόνο· τὸ καταλάβαινε κανεὶς και ἀπὸ μακρυά, ὅτι ἦσαν αὐτοί. Περνοῦσαν μπροστὰ ἀπὸ τὸ Διοικητήριο, χορεύοντες πρὸς τιμὴν τοῦ Τούρκου Διοικητοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖον ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ ἔλεγε στὸ τέλος τὸ «τσόκ γιασασίν ντοβλετιμιζ»!) και ἔφευγαν πάλιν χορεύοντες και σείοντες ἕνα χρωματιστὸ τσεβρέ ἢ κεντημένο μαντήλι, άμέσως δὲ ἄλλαζε και ὁ σκοπὸς ἀπὸ τὸ dilindili εἰς τὸ «Μάυρη εἶν' ἡ νύκτα στα βουνά»· τότε πια χάλναε ὁ κόσμος και φώναζαν ὅλοι με παρατεταμένα ἔ ἔ ἔ.

Τὸ βράδυ θὰ παρέδιδαν τὰ κοστούμια καθαρὰ στα σπίτια ποὺ τὰ πῆραν και ἄρχιζαν τὸ φαγοπότι ὡς τὸ πρῶν. Έτσι τελείωνε και ἡ γιορτὴ τῶν Σεϊμένιδων.

1) Φράσις Τουρκική, πολλά ἔτη νὰ ζήσῃ τὸ κράτος μας.

Δείγματα Σαμακοβ.ανῆς συνομιλίας

1

Πρύμπος ¹⁾. "Οποτ' ἔρκουμε σὲ λυμπίζουμε π'σὲ λογιάζω γράφς γοῦλο γράφς, δῶκε ὁ νοῦς σου στό βλατι ²⁾ Δὲ λυπᾶσε κάνε τὸ κόποσ;

Ζηβόλη ³⁾. Μὴ στοχᾶς φίλε Πρύμπε ὅτι πασκίζω νὰ κάνω κᾶ-ποιο τίποτε καλὸ ποῦ θά χρειαστῇ ὅχι σὲ μᾶς ἄμ σ' αὐτοινούς πέρ-κουντε καταπόδ' κ' ἀτρανέψ⁴⁾ νὰ ρωτοῦ, βρέε... οἱ Παποῦδες μας ποιοὶ ἦτασι! ποῦ ζούσασι;

Π. Καὶ σὺ τ' ἔναι ὁ διῶρος ⁵⁾ σου;

Ζ. Μὴ μὲ ρωτᾶς τ' ἔνε ὁ διῶρος μου, μόνε πέμε σὺ πόσο χρόνο εἶσαι;

Π. Πόσο χρόνο εἶμαι; Νὰ ὁ ἀφέδης μου πάτρεψε ὅτενε ἦρτε ἡ Ρουσίγια.

Ζ. Καὶ γιατί δὲ μὲ λὲς 40 ἢ 45 μόνε μὲ δρουνιάζης ⁶⁾ τῇ Ρουσίγια;

Π. Γιατ δὲ ξέραση γράμματα νὰ γράφ π' ξέρετε σεις γιατί' μέσα πξέβκασ ⁷⁾ τὰ γράμματα γιὰ αὐτὸ χάλασε κι' ὁ κόσμος.

Ζ. Ταδέρφ' δὲ ἔχεις δίκηο χωρίς, τὰ γράμματα δὲ μπορούσε νὰ σιαθῇ ὁ ντουναῖς, θά πεθνήκαμε π' ἓνα βοῦζνο ⁸⁾ μέσ' δρόμ.

Π. Ἐγιάμ ⁹⁾ σᾶς ἔτσ σᾶς συμφέρνει. Δὲ πιστέβγετε μῆτε γρού-στελλα ¹⁰⁾ μῆτε τσ νεράιδες μῆτε νεστενάρια μῆτε χούχουτο ¹¹⁾!!

Ζ. Δὲ πιστέβγουμε γιατί' τὰ γρούστελλα καὶ οὔλα ἔνε φαντα-σία τ' ἀγράμματ τ' ἀπελέκτου ¹²⁾.

Π. Νὰ τώρα πάτσες πὰ στ' πῆτα! "Ἦθελε νὰ σ' ἔχω στὴ Κα-λιομλιά ¹³⁾ τῇ παρέμπαση ποῦ μάζωνάμε τῇ βλάσκα ¹⁴⁾ στό λόγγο· ἔναψάμε στεί ¹⁵⁾ καὶ χλιέναμάστε ¹⁶⁾ ἄμα, τὰ πράματα κᾶτ ἔνοιωσα καὶ τοίτῶσας ταφτειά.

Ζ. Τί ἔνοιωσας;

Π. Τὸ γρούστελλο!! τσίρηξε μινιά φορὰ καὶ γοῦλα μαζώθκασ κουμλιά ¹⁷⁾ σὰ μπούλιερο... ¹⁸⁾ κεῖνο τὸ ἔρμο καὶ τ' ἀνάχαρο ¹⁹⁾ πλιά

1) "Όνομα κύριον Σερβικῆς καταγωγῆς. 2) "Υφασμα πολυτελείας.—3) "Όνομα ἐργάτου χυτοσιδηρείου ἴσως ἐκ τοῦ ἀσβόλη.—4) Μεγαλώσουν.—5) Δῶρον.—6) Δείχνεις, ὀδηγεῖς.—7) Βγῆκαν.—8) Τσιμπάνι, σπιρί, ἐξάνθημα.—9) Ἐ... ἄμέ.—10) Βρυκόλακας («ἐξωτικό, μακρυγιά πεδῶ»).—11) Κερνάβαλος (Πι-τερᾶς)—12) Ἀγράμματος ἀπελέκτου.—13) Τοποθεσία, μέρος δάσους εἰς λόγγο.—14) Ἀραβόσιτος.—15) Ἐστία, φωτιά.—16) Πυρονώμασθε, ζεσταινώμα-σθε, χλιαίνουμαι, ἴσως ἐκ τοῦ χλιαρός.—17) Σωρός.—18) Γύρος ἢ κύκλος.—19) Τὸ χωρὶς χαρά.

λιε κ' ἤρκουντο καὶ χούγιαζε ¹⁾ κ' ἔτρεμε ὁ τόπος.. σώπας τὰ κουδοῦτια καὶ λόγιαζαμε παγένη μεγάλο κακὸ στὰ πράματα. Πέρ-
νουμε ποὺ λὲς ἔν συνερί ²⁾ καὶ φράζμε τὸ μανδρί καὶ φελιουργές ³⁾
καὶ νάφτουμε μάνε - μάνε διαβολοφωτειά ⁴⁾. Τὸ πουνρὸ ὅτενε ἔφεξε
ἑφτὰ γελάδια τὰ καλλίτερα κείντασι ψόφια· ὅτε τὰ γδάραμε τὸ κρι-
γιᾶς τους ἦνδου μαῦρο ζῆνα· σὰ δὲ ἀνάβγαμε φωτειὰ διάβαιναν
γοῦλα.

Ζ. Δὲ θέλω αὐτὸ νὰ τὸ πιστέψω, ἦντου ἀρρώστεια. Τὸ γρού-
στελλο!! ποιὸ γρούστελλο; ρὲ Πρύμπε; γῶ ἔτρεξα καὶ νύχτες καὶ
μέρες ἄλπε ⁵⁾ π' γύρσα σὲ σκρίπκες ⁶⁾, μурτουβίτσες ⁷⁾ παζλάτκα ⁸⁾
δρῦμους λεζαίνικαις ⁹⁾ κυνήγσα μεσάνχτα σὲ βερωνίκια ¹⁰⁾ φαντά-
κια ¹¹⁾ ἀγριογούρνα στὰ λιοπύρια, κοπάδια λάφια σὲ ρουβάδες ¹²⁾
ἀγέλαις λύκους, ἀμὲ γρούστελλο; μήτε εἶδα μήτε οὐκᾶ.. μονὲ σεῖς
πε τὸ φόβο σας κάνετε.

Π. "Εεεεχ!! ἀμ ἤθελε νὰ σ' ἔχω κικὰτ (στὴ Μπάλη ¹³⁾ ἦρτε
κείνη τὴ βραδυὰ καὶ τὸ Πανεγιωτὴ Βερβερέλι νὰ κ' αὐτὸς ἔβανε
ζτρόχη ¹⁴⁾ δὲ πίστεβε ἀμ ὄντε τὸ γιούσκε ¹⁵⁾ ταχώθηκε στὴ καλύβα
καὶ ζουφώθηκε νὰ μὴ τὸ κοῦ τὸ ἔρμο!! καὶ τ' ἀνάχαρο... ξέβα ντέ
σὰ σὲ βαστᾶ; Βρὲ στὴ τσιριχτή ¹⁶⁾ τὸ ἔρμο!! ἤλεγε.

Ζ. Κατίποτε ¹⁷⁾ ἓνα λόγια φατασίγια ¹⁸⁾ φόβος.

Π. Ἐμ κείν τὴ τσιριχτὴ ποιὸς τὴν ἔκανε; κ' ἔπεφτας τὰ δέ-
τρα κάτ;

Ζ. Πουλὶ τὴν νύχτα τὸ κυνγᾶ ἄλλο καὶ κιντυνέβγι καὶ βγάζ
ἀγριοφωνάρες, νὰ γιὰυτὸ τσιρίζι.

Π. Πουλιά μόνε νὰ σ' εἶχα κειπ ἔσφαξας τοὺς 8 ὄντενε κούσκε,
ἔγρισαμε ¹⁹⁾ τὸ σκύλο κ' αὐτὸς νετρίχιασε, ζαμούρωσε ἔβαλε τὴν
οὐρά στὰ σκέλη, τοῦ πε τὸ φόβο, τί χορατέβγες κόμα χάϊ..

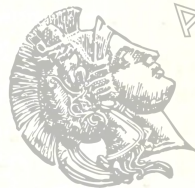
1) Φώναζε δυνατά.—2) Τὸ σχοινὶ ποὺ ἑνώνει τὰ 2 κέρατα τῶν ζώων.—3)
Φλαμπουργιές.—4) Ἐγένετο ὡς ἐξῆς, ἔπερναν δύο ξύλα ξερά εἰς σημεῖον
σταυροῦ, ἕως ὅτου ἀναβαν μόνα τῶν μετὰ τὴν θερμότητα ἐκ τῆς τριβῆς τῶν.—5)
Ἀνελλιπῶς.—6) Ἀδιάβατο μέρος, ἀκανθώδες.—7) Τὰ βαλτώδη μέρη ποὺ βρί-
σκονται ἀγριόχοιροι.—8) Ὀροπέδια.—9) Φυτὰ ἀειθαλῆ, τὸ ἀνθος τῶν μῶβ
καὶ μέσα στὸ χιόνι παρουσιάζουν πανοράματα· τὸ μεταχειρίζονται εἰς τὸν
στολισμὸν σχολείων, ἐκκλησιῶν· φύονται μόνον εἰς πυκνὰ ἀδιάβατα δάση.—10)
Προσχώσεις ποταμῶν ἢ ἐκβολαὶ ποταμῶν.—11) Τὸ κοπάδι τῶν χοίρων.—12)
Κοιλάδες.—13) Τοποθεσία καὶ αὐτὴ εἰς λόγγον.—14) Ἡ πέτρα ποὺ τοποθε-
τοῦν στὸν τροχόν, γιὰ νὰ μὴ κυλᾷ τὸ κάρο στὸν ἀνήφορο.—15) Ἀκουσε.—16)
Ὁξεῖα τρομακτικὴ φωνή.—17) Τίποτε (τέπκες καὶ ἱποτε, πούπγες καμπού-
ποτε).—18) Φαντασία, σκέψις.—19) Ἐρεθίζαμε νὰ ὀρμήσῃ.

Ἡ μπάμπω Φανίτσα, ἡ τσατσά Θεγονιώ, ἡ θείτσα ἡ Λέφαινα, ἡ συμπεθέρα Μαρούλα, ἡ γιαγιά Χρυσάφω, ἡ ἄμνια Πουλίνα, ἡ νύφ' ἡ Kgodl καὶ ἡ τσατσά Κουρτέσα, κάδας στὸ παρακάθ¹⁾ τὴ νύχτα νὰ τοιμάσ' τὰ προικιά τῆς θυγατέρας τῶ νοικοκερᾶς Α. γιὰ τὴν κόρη τῆς Μ. πού τῆνε γυρέβγασ τὰ καλλίτερα παλκάρια τοῦ Σαμακοβιοῦ. "Αμ καὶ κεῖνο τὸ κορίτσο τί μεράκ τί *σκιπὴ*²⁾ δουλειά, νὰ τὰ διῆς μὴ καὶ κέδσε πὲ τὰ χέρια δου, τί ταντέλλες, τί μπερδέδες, *ιλανκαβωτὰ*³⁾ πὲ τὰ πούλια καὶ τὸ κυπαρίσσι, ἔλεγε ἡ τσατσά Θεγονιώ, θαρρεῖς πασεσιτύχ' δουλειὰ πετὸ πουνὸ ὡς τὸ βράδυ, συνεπλήρωνε ἡ ἄμνια Πουλίνα, ἄμ κεῖνα τὰ σδονίτκα ψηφωτὰ, τὰ δίμτα *γιολίδκα φοκοτὰ καποτὰ*⁴⁾ μὲ μπιμπιλες, μαρμαροδίμτα τριχαπτά, *διόχτυα σκουλωτὰ*⁵⁾ *ταρακλίδκα*⁶⁾, ἀλατσάλιδκα πεσκίρια, κετζές κάπες σκουλωτές, τί τί, καὶ τί μεράκ! μεράκ! δὲ στέκ κεῖνο νὰ σκώσ, κεῖνο νὰ θέσ νὰ πλύν, νὰ σφουγκαρίσ νὰ παστρέψ, νὰ σκουπίσ νὰ *ξερογοπανίσ*⁷⁾, νὰ τρίψ τὰ σαμπάνια⁸⁾, πὲ τὸ μοσκοβτάσι. "Εξόν πε τ' πάστρα, ἔλεγε ἡ γειτόνισα ἡ Δόμνα, κεῖνο τὸ βλογμένο σπὶτ, καράβ νὰ ξεικνίσ, *βιός τοῦ βιοῦ* τ' ἄμπάρια γιομάτα, ἡ κατοστάρες ἡ ὀγδοάρες βαρέλες γιομάτες, ἔσο γιομάτες, ἔσο πὸ μπαίνες μοσκοβολὰ τὸ σπὶτ, *πλινίτσα*⁹⁾ κράσο καὶ κεῖνες νὰ τσὲ μοσκίς ἔλεγε ἡ γιαγιά Χρυσάφω δὲ θέλου. Μόνε ἡ Ζέκο τὰ χαίρεται, πετὸ πυθάρ τὸ πὶν ὀλομέστη, ἡ μαρσθλες τῆς πάπιες πὲ τὸ κρασί ἔλεγε ἡ μπάμπω Φανίτσα. Μὴ πὼς τὸ χωνεύγει ἔλεγε ἡ Μαρούλα καὶ δὲ κοδλά¹⁰⁾ .. πὸν νὰ κοδλίσ, ἔλεγε ἡ τσατσά Θεγονιώ, πὸν ἔπιασε ὕλη μέσα τῆς, θέλς πὲ τὸ κρασί, θέλς πετὸ *πλινίτσκουρα*, πε τὸ κουβέτσο¹¹⁾ κατεβάζ καν καὶ δουλειὰ ἔλεγε ἡ Kgodl κοσγιάζ¹²⁾ σάν ἄλογο, λίγα προξένια, λίγα μακρυγιά πεδῶ, λείψανα δὲ παρεστέκ; λίγα ἀντρόγνα δὲν ἔσμιξε ... "Αμ! τ' ὅχ ὁ σωταρᾶς¹³⁾ τῆς, ἔλεγε ἡ γιαγιά Χρυσάφω, σὰ πῆς γιὰ πιστοσύνη, μέσο τὸ φλουρί νὰ τνε βάλς δὲ γκίζ κά. Σωστή ἀτρογυναίκα, ἔλεγε ἡ Δόμνα, στὸ λείψανο τῶ

1) Ἡ νυκτερινὴ ἐργασία μαζεῦουνταν 10—15 γυναῖκες, γρηῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μὲ ἡμερομίσθιο, ἂν ἦταν βιαστικό, νὰ προκάνουν δουλειὰ.—2) Ψιλοκαμωμένη. Κέντημα τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερος ἐτιμάτο.—3) Ἰλάν λ. Τ.=φείδι, φειδωτά.—4) Ὑφάσματα διαφόρων ποιότητων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λινά.—5) Ὑφάσματα μὲ σκουλί δηλ. ἐξοχάς.—6) Πολύχρωμα τετραγωνικὰ σχέδια.—7) Καθαρίσει ἀπὸ τὰς ἀράχνας.—8) Κηροπήγια χάλκινα.—9) Κρασί μὲ τὸ ἀρωματικὸν χόρτον πιλίνο.—10) Μπερδεύω τὰ βήματα, παραπατῶ.—11) Δοχεῖον χρώματ.—12) Λέξ. Τ. τρέχει.—13) Προσωπικότης.

λουλούδας πρώτ' αὐτὴ νὰ ἔμπ, νὰ ξέβ, νὰ προφτάσ, νὰ φουρνίσ, νὰ ξεφουρνίσ, ὡς καὶ σουφραγστὸς¹⁾ τὸν ξέρ κεῖπ τὸν ἔχουν *πυρί-δισα* γυναῖκαρο²⁾). Ὅδες πέθανε ἡ Μακάρτσα, αὐτὴ τὰ πρόφτενε γοῦλα. Ἄμ κείνος ὁ ἀνάχαρος Πουσκεφτοσ ποσ πίκρα τὸ πῆρε, συμπλήρωνε ἡ μπάμπω Φανίτσα, καὶ δὲ τὸ βάσταξε, μέσ στίς 15 ξεψύχσε, τέτοιος δρᾶκος, πῶς τὸν ἔρξε ὁ χάρος! Κεῖνος ὁ λόγκος, νὰ πίν νερό, νὰ τρῶ ἀλπανάβατ πῆτα, στάθηκε, πρίσκε ἔλεγε ἡ Λέφαινα, πετ μνιὰ μεριὰ νταλάκ, πετν ἄλλη ὁ νιάτσος³⁾), σιτζακσεῖνε⁴⁾ καναδυὸ φορές, δὲ τὸ ψῆφσε, τὸ γύρσε ἀνεμοπύρωμα, πατὸ δέρττσι γυναῖκα του καὶ τν ἄλλη μέρα τὸν ἔθεσε κάτ!

1) Σφραγὶς μὲ τὸν σταυρὸ διὰ τῆς λειτουργίας.—2) Ἐπιτήδεια γυναῖκα ἴσως ἔχουσα τὸ πῦρ.—3) Ἐλώδης πυρετός.—4) Τὸν ἔφερε ρίγη.